

Anders Iversen
Bjergene 20
8700 Horsens

Teknik og Miljø
Naturområdet

Rådhusstorvet 4
8700 Horsens
Telefon: 76292929
Telefax: 76292010
horsens.kommune@horsens.dk
www.horsenskommune.dk
Kvalitetssikring: BEL
Sags nr.: 2010-005430

7. september 2011

Miljøtilladelse efter § 10 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug til husdyrproduktionen på ejendommen Bjergene, 8700 Horsens

Horsens Kommune fremsender hermed miljøtilladelse af husdyrproduktionen på Bjergene 20, 8700 Horsens. På ejendommen er der fremover tilladt en produktion af ammekvæg på 18 ammekøer over 600 kg, 4 småkalve, 12 stk. opdræt, 9 tyrekalve og 9 ungtyre hvilket svarer til 24 DE beregnet efter reglerne i bekendtgørelse nr. 717 af 2. juli 2009, bilag 1.

Udkast til miljøtilladelse har ikke været i nabohøring, da det ansøgte vurderes at være af underordnet betydning for naboerne, jf. § 56 stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Horsens Kommune annoncerer afgørelsen i Horsens Posten onsdag den 14. september 2011 og samme dato på kommunens hjemmeside, hvor afgørelsen kan ses og downloades under "afgørelser i Teknik og Miljø".

Miljøtilladelsen kan påklages til Miljøklagenævnet indtil 4 uger efter offentliggørelsen, jf. Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, kapitel 7. Dette betyder, at en eventuel klage skal være modtaget ved Horsens Kommune senest den 12. oktober 2011. Klagen skal være modtaget ved kontortids ophør, hvilket betyder at den skal være indleveret inden kl. 15.00.

Enhver, der har væsentlig individuel interesse i sagen, samt en række foreninger og organisationer m.v. vil kunne klage over kommunens afgørelse.

Klagen skal afleveres til Horsens Kommune, der videresender den til Miljøklagenævnet.

Klagen skal være skriftlig og kan indsendes på følgende e-mail: teknikogmiljo@horsens.dk eller til adressen: Horsens Kommune, Teknik og Miljø, Natur, Rådhusstorvet 4, 8700 Horsens, mrk. sags nr. 2010-005430.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. for privatpersoner og 3.000 kr. for alle andre klagere, herunder virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

Du modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra Horsens Kommune. Betales gebyret ikke på den anvisede måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling.

Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside (www.mnkn.dk).

Gebyret tilbagebetales, hvis: 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Søgsmål kan anlægges for domstolene i henhold til § 90 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug. Fristen er 6 måneder fra godkendelsen er meddelt.

En klage over miljøtilladelsen har ikke opsættende virkning på retten til at udnytte tilladelsen, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet, jf. § 81 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug m.v., eller tilladelsen indeholder vilkår om hensyntagen til landskabelige værdier eller tilladelse til beholdere til flydende husdyrgødning, der er placeret uden tilknytning til virksomhedens øvrige bygninger.

Udnyttelse af tilladelsen kan dog kun ske under opfyldelse af vilkårene, som er fastsat i tilladelsen. Udnyttelse af afgørelsen sker dog på eget ansvar, og indskrænker ikke klagemyndighedens ret til at ændre eller ophæve afgørelsen.

Modtagere af denne skrivelse fremgår af den vedlagte udsendelsesliste.

Såfremt der er spørgsmål til det fremsendte, kan I henvende jer til undertegnede.

Med venlig hilsen

Helle Kousholt
Arkitekt

Telefon direkte: 76292627
hko@horsens.dk

Afgørelsen er sendt med almindelig post til følgende:

Ansøger:

Anders Iversen, Bjergene 20, 8700 Horsens

Nedenstående har modtaget afgørelsen elektronisk:

Konsulenter

Landbrugs Rådgivning Østjylland, Erhvervsbyvej 13, 8700 Horsens v/Lone Wal-
demar lhv@lro.dk

Sportsfiskerforbundet, post@sportsfiskeren.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund, Worsaaesgade 1, 7100 Vejle,
jkt@sportsfiskerforbundet.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Madsnedøgade 20, 2100 København Ø
dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomité,
v/Birthe Anker Christensen, Torstedallé 97, 8700 Horsens, dn@dn.dk

Naturstyrelsen, Lyseng Allé, 8270 Højbjerg, aar@nst.dk

Det Økologiske, Råd Blegdamsvej 4B2200 København N, husdyr@ecocouncil.dk,

Friluftsrådet, thp@profibermail.dk

Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng
Allé 1, 8270 Højbjerg, midt@sst.dk

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V
natur@dof.dk

Danmarks Fiskeriforening mail@dkfisk.dk

Ferskvandsfiskerforeningen for Danmark,
nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, ae@aeraadet.dk

Forbrugerrådet, Fiolstrædet 17, Postboks 2188, 1017 København K,
fbr@fbr.dk

Anders Iversen
Bjergene 20
8700 Horsens

Rådhusstorvet 4
8700 Horsens
Telefon: 76292929
Telefax: 76292010
horsens.kommune@horsens.dk
www.horsenskommune.dk
Kvalitetssikring: BEL
Sags nr.: 2010-005430

14. september 2011

Miljøtilladelse til dyrehold på ejendommen Bjergene 20, 8700 Horsens

Horsens Kommune meddeler hermed tilladelse efter § 10 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug¹, til en husdyrproduktion bestående af 18 ammekøer, over 600 kg, 4 småkalve, tung race, 0 – 6 mdr., 12 stk. opdræt, tung race, 6 mdr. – kælvning samt 9 ungtyre, tung race, 6 mdr.-slagtning. Tilladelsen meddeles til Anders Iversen, CVR nr. 76523010, Bjergene 20, 8700 Horsens.

Tilladelsen omfatter hele husdyrbruget dvs. anlæg og de tilhørende arealer.

Billede der viser ejendommen. (Copyright Horsens Kommune).

Dato for tilladelse : 14. september 2011
Dato for offentliggørelse 14. september 2011

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 2 år fra tilladelsen er endeligt meddelt.

Tilsynsmyndighed: Horsens Kommune, Naturafdelingen

Sagsbehandler: Helle Kousholt

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Grundlag for tilladelsen:

Ansøgning indsendt 1. gang 6. maj 2010
Ansøgning indsendt sidste gang 28. januar 2011
Ansøgningskema nr. 22512
Ansøgningskema version nr. 2

Generelle oplysninger om bedriften

Oplysninger om bedriften	
Bedriftens navn	Bjerggård
Adresse	Bjergene 20, 8700 Horsens
Ejendomsnummer	6150008664
Matr. nr. og ejerlav	6c Stensballe By, Vær
CVR-nr.	76523010
CHR nummer	25483
Bedrifts ejer og ansøger	Anders Iversen
Konsulent (navn og adresse, telefon og E-mail)	Lone Waldemar, LRØ, lhw@lro.dk
Øvrige ejendomme under CVR. Nr.	Ingen

Godkendt dyrehold jf. denne tilladelse:

Dyretype og stalddtype	Antal	DE
Ammekøer over 600 kg, indestald m. grebning	18	12,9
Småkalve, tung race (0-6 mdr.), dybstrøelse	4	1,1
Opdræt, tung race (6 mdr.-kælvning), bindestald m. grebning	12	5,8
Tyrekalve, tung race (0-6 mdr.) dybstrøelse	9	1,1
Ungtyre, tung race (6 mdr.-slagting 440 kg) bindestald m. grebning	9	3,4
I alt		24,2

Antal DE er beregnet efter bekendtgørelse nr. 717 af 2. juli 2009

Bemærk at tilladelsen gælder til et antal dyr af den pågældende slags med den pågældende vægtklasse, og ikke til antal DE.

Sammendrag

Der søges om tilladelse til at omlægge produktionen fra 38 DE i malkekøer til en besætning med ammekøer på:

• 18 ammekøer	12,9 DE
• 4 småkalve	1,1 DE
• 12 stk. opdræt	5,8 DE
• 9 tyrekalve	1,1 DE
• 9 tyre, 6 mdr.-slagtning	3,4 DE

Der er i alt 27 ha tilknyttet ejendommen, hvoraf der udbringes husdyrgødning på 14,5 ha, svarende til 1,7 DE/ha.

Ingen af udbringningsarealerne ligger indenfor nitratfølsomt indvindingsområde.

Alle arealer afvander til Horsens Fjord. Arealerne grænser ikke op til vandløb eller søer.

Der er ingen naturområder i tilknytning til udbringningsarealerne.

Der er foretaget tilsyn på ejendommen den 16. september 2010. Tilsynet gav anledning til indskærpelse vedr. overdækning af mødding, da der ikke var daglig tilførsel af husdyrgødning på dette tidspunkt.

Der er på ejendommen opbevaringskapacitet til flydende husdyrgødning i følgende opbevaringsanlæg: Gyllebeholder på 490 m³, opført 1. januar 1991 er sidst kontrolleret den 2. marts 2001, beholderen har flydelag. Desuden en fortank på 20 m³ med fast låg. Der er opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning til 36 mdr.

Til opbevaring af fast gødning er der møddingsplads med areal på 160 m² og vol. på 320 m³.

Forudsætningerne for tilladelsen, herunder den miljømæssige vurdering af ansøgningen, fremgår af vedlagte miljøvurdering.

Horsens Kommunes afgørelse

Horsens Kommune meddeler tilladelse til omlægning af husdyrproduktionen ejendommen Bjergene 20, 8700 Horsens efter Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, § 10 med følgende vilkår:

1. Ejendommen skal drives i overensstemmelse med det ansøgte og som beskrevet i vedlagte miljøvurdering.
2. Der tillades en omlægning af kvægproduktionen fra 38 DE i malkekøer til 24 DE i ammekøer. For beregning af dyreenheder henvises der til bilag 1 i Bekendtgørelse nr. 717 af 2. juli 2009.
3. Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser, også selvom disse regler måtte være skærpede i forhold til denne tilladelse.
4. Udbringning af husdyrgødning må kun ske på de i alt 14,5 ha arealer som fremgår af kortet herunder. Der skal til enhver tid overfor Horsens Kommu-

ne kunne fremlægges sædskifte og gødningsplaner, som kan dokumentere, at udbringningen af husdyrgødning følger anvisningerne i de obligatoriske mark- og gødningsplaner, som skal være tilpasset vilkårene i denne tilladelse.

5. Sædskiftet skal på udbringningsarealerne opfylde de betingelser der gælder for kvægproduktioner med harmonikrav på 1,7 DE/ha, herunder bestemmelserne i bilag 2 i Bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 (husdyrgødningsbekendtgørelsen).
6. Der må på de oplyste udbringningsarealer maksimalt udbringes husdyrgødning (kvæg) svarende til 1,7 DE/ha.
7. Det fremtidige sædskifte vil være et K8 sædskifte, som består af mindst 50 % græs eller kløvergræs.
8. Der må ikke tilføres mere fosfor til udbringningsarealerne for husdyrgødning end der fraføres med afgrøden. Det betyder at der ikke må udbringes mere end 25,6 kg P/ha.
9. Oplag af olier og kemikalier skal til enhver tid opbevares miljømæssigt forsvarligt, så der ikke kan opstå fare for forurening af omgivelserne, herunder af jord, grundvand, vandløb, søer, havet, luft eller det offentlige kloaksystem. Dette betyder at oplaget skal placeres, så uvedkommende ikke umiddelbart har adgang til oplaget (f.eks. aflåst) og uden mulighed for påkørsel, og på en tæt bund (f.eks. et betongulv) uden afløb til kloak. I den sammenhæng betragtes fliser, SF-sten og asfalt og lignende ikke som en tæt belægning.
10. Arealer, hvorpå der tankes køretøjer, skal have en tæt belægning, som hælder mod et afløb, og som enten er tilsluttet et tæt afløbssystem til sandfang og olieudskiller eller som afledes til opsamlingsbeholder f.eks. gylletank. Brændstofpumpens slange skal være forsynet med automatpistol. Slangen med pistol må ikke kunne nå udenfor den tætte belægning.

11. Der må ikke tilføres bedriftens arealer anden organisk gødning som f.eks. slam, uden forudgående anmeldelse til Horsens Kommune. Kommunen vil derpå vurdere, om tilførslen kan gennemføres inden for rammerne af denne tilladelse. Tilførsel må ikke ske før kommunen har accepteret den pågældende tilførsel.

Egenkontrol

12. Ved større spild af olie eller kemikalier, eller andre risikoprodukter som kan give anledning til forurening af jord, grundvand, overfladevande eller natur, som virksomheden ikke kan håndtere, skal der ringes 112. Kommunen skal altid underrettes hurtigst muligt ved større spild af olie eller kemikalier.
13. Dokumentation i form af kvitteringer for indkøbte dyr, sædskifte- og gødningsplaner/regnskaber skal opbevares i mindst 5 år og forevises kommunen på forlangende.

Andre miljøregler

I øvrigt henvises der til, at der findes en række andre miljøregler, som virksomheden er omfattet af. Eksempelvis:

Affald

Affaldsbekendtgørelse (Bekendtgørelse nr. 224 af 7. marts 2011) hvoraf det bl.a. fremgår, at farligt affald skal opbevares i tæt emballage og stå overdækket på fast, tæt bund uden mulighed for afløb til kloak, jord, vandløb eller grundvand. Opbevaringspladsen skal indrettes, så der kan opsamles spild, der svarer til rumindholdet af den største beholder.

Kommunens regulativ for erhvervsaffald, herunder krav om, at farligt affald til enhver tid transporteres/bortskaffes og håndteres i overensstemmelse med retningslinjerne, beskrevet i det gældende regulativ. Kommunens regulativ for erhvervsaffald, herunder regler for håndtering og sortering samt pligten til at benytte en affaldstransportør, der er registreret hos kommunen.

I forhold til bortskaffelse af klinisk risikoaffald (kanyler, medicinrester mv.) skal dette bortskaffes i overensstemmelse med kommunens regulativ på området. Horsens Kommune har indgået et samarbejde med Motas (Modtagestation Syddanmark), som administrerer ordningen. Alle affaldsproducenter af risikoaffald er omfattet af indsamlingsordningen og har pligt til at tilmelde sig ordningen. I praksis accepterer kommunen også at risikoaffald bortskaffes gennem apoteket. Der gøres også opmærksom på at virksomheder, der producerer risikoaffald og farligt affald i Horsens Kommune, skal anmeldes dette til Horsens Kommune. Anmeldeske-maer kan findes på kommunens hjemmeside.

Miljøbeskyttelseslovens bestemmelser, herunder f.eks. pligten til at afværge og forebygge følger af uheld eller driftsforstyrrelser, der medfører væsentlig forurening samt pligten til at informere kommunen herom f.eks. ved udslip af flydende husdyrgødning m.v.

Mindre spild af olie eller kemikalier skal straks opsamles med evt. forurenede jord og opbevares og bortskaffes som farligt affald. Ved større spild af olie eller kemikalier, som virksomheden ikke kan håndtere, skal der gives alarm på telefonnummer 112. Kommunen skal altid underrettes hurtigst muligt ved større spild af olie eller kemikalier.

Ændringer på virksomheden

Enhver drifts- eller bygningsmæssig ændring samt ændring af udbringningsarealerne skal anmeldes til kommunen inden gennemførelsen. Kommunen vurderer, om de aktuelle planer for ændring/udvidelse kan ske inden for rammerne af denne tilladelse.

Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres på en måde, der kan indebære forøget forurening eller andre virkninger på miljøet uden kommunalbestyrelsens forudgående tilladelse til udvidelsen eller ændringen.

Ændringer i virksomhedens ejerforhold skal også anmeldes til kommunen.

Øvrige bestemmelser

Det skal bemærkes, at virksomheden er omfattet af § 42 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Efter denne paragraf kan tilsynsmyndigheden påbyde afhjælpende foranstaltninger, hvis virksomhedens drift medfører væsentlig forurening eller uhygiejniske forhold.

Der gøres desuden opmærksom på § 52 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Heraf fremgår det, at den ansvarlige for forhold eller indretninger, der kan give anledning til forurening, straks skal underrette tilsynsmyndigheden, såfremt driftsforstyrrelser eller uheld medfører væsentlig forurening eller indebærer fare herfor.

Såfremt der er behov for øjeblikkelig indsats rettes henvendelse til 112.

Klagevejledning

Klagevejledning fremgår af fremsendelsesbrevet, hvoraf det også fremgår hvem der har modtaget orientering om tilladelsen.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

1. Indledning

Horsens Kommune har henholdsvis den 6. maj 2010, den 3. og 28. januar 2011 og den 28. april 2011 modtaget ansøgningsmateriale vedrørende omlægning af husdyrproduktionen på ejendommen Bjergene 20, 8700 Horsens, cvr. nr.76523010. Omlægningen er omfattet af § 10 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug (Husdyrgodkendelsesloven).

Der ansøges om følgende omlægning:

Nuværende jerseybesætning består af 23 malkekøer, 6 småkalve (0-6 mdr.), 18 stk. opdræt (6 -25 mdr.), 11 tyrekalve (0-6 mdr., 25-145 kg) og 11 ungtyre (6 mdr.-slagting, 145-400 kg), svarende til 38 DE.

Den fremtidige besætning vil bestå af 18 ammekøer (over 600 kg), 4 småkalve tung race (0-6 mdr.), 12 stk. opdræt tung race (6-25 mdr.), 9 tyrekalve tung race (0-6 mdr., 40-220 kg) samt 9 ungtyre tung race (6 mdr.-slagting, 220-550 kg), svarende til 24,2 DE.

Omlægningen foretages i eksisterende bygninger. Der ændres ikke på staldsystemet, som er dybstrøelse og bindestald med grebning.

Ejendommens areal udgør i alt 27 ha. Arealet til udspredning af husdyrgødning udgør i alt 14,5 ha, hvilket giver et dyretryk på 1,7 DE/ha.

Til brug for kommunens vurdering, er der indsendt beregninger, som er foretaget ved hjælp af www.husdyrgodkendelse.dk, skema ID 22512.

Det er oplyst, at der hverken modtages husdyrgødning fra andre husdyrproduktioner eller afsættes til andre.

Kortet herunder viser placeringen af ejendommen og dens udbringningsarealer. Der er stillet vilkår om, at husdyrgødning udelukkende må udbringes på disse arealer.

Figur 1. Placering af ejendommen Bjergene 20 og ejede udbringingsarealer for husdyrgødning vist med rød streg.

2. Afstandskrav

Ejendommen ligger i landzone, med ca. 235 meter (målt fra eksisterende stald) til nærmeste beboelse uden landbrugspligt, Bjergene 15, der ligger nord for staldbygningerne.

Nærmeste nabo med landbrugspligt ligger ca. 300 meter nord for anlægget (Bjergene 24).

Nærmeste område, som i kommuneplanen er udlagt til boligområde, er beliggende ca. 270 meter syd for ejendommens anlæg. Der er ca. 700 meter til nærmeste byzone, Horsens.

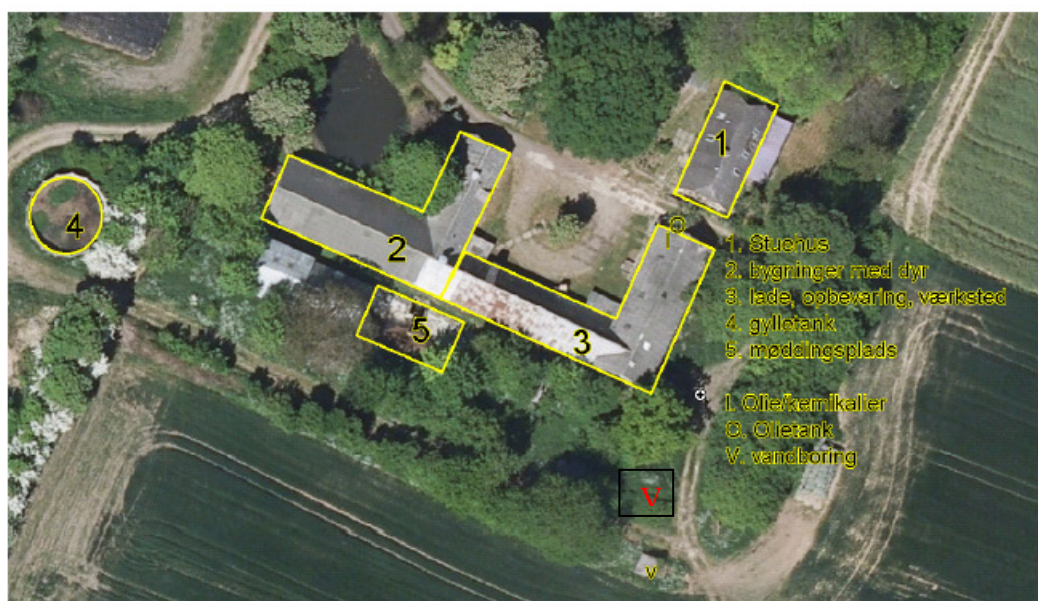
I henhold til § 8 i husdyrgodkendelsesloven må stalde og lignende samt gødningsopbevaringsanlæg ikke placeres indenfor angivne afstande til private vandboringer, vandværksboringer, vandløb (herunder dræn) og søer, offentlige veje, naboskel m.v.

I henhold til lovens § 6 må stalde og lignende samt gødningsopbevaringsanlæg ikke placeres indenfor 50 meters afstand fra nabobeboelse, byzone, sommerhusområde m.v.

Tabellen herunder viser de generelle afstandskrav som er gældende for anlægget.

Afstande fra nærmeste staldanlæg til lokalitet	Afstand fra anlægget	Lovkrav
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	Ca. 55 m	25 m
Almene vandforsyningsanlæg	Over 50 m	50 m
Vandløb/dræn/søer	2 m til sø	15 m
Offentlig vej/privat fællesvej	Over 15 m	15 m
Levnedsvirksomhed	Over 25 m	25 m
Beboelse på samme ejendom	25 m	15 m
Naboskel	Over 30 m	30 m

Anlægget overholder de generelle afstandskrav i husdyrlovens § 8, med undtagelse af afstandskrav til beskyttet sø. Anlægget er det eksisterende og det ændres ikke ved omlægningen.

Figur 2. Ejendommens indretning efter omlægning.

Manglende overholdelse af afstandskrav til sø kræver ikke dispensation, idet der ikke foretages bygningsmæssige ændringer. Det vurderes derfor, at alle afstandskrav formelt set er overholdt.

Der er i 2011 indført et krav om gyllebarrierer m.v. for gyllebeholdere, som er placeret 100 m eller mindre fra åbne vandløb og søer større end 100 m² samt gyllebeholdere, som er placeret mere end 100 m fra åbne vandløb eller søer med et areal, der er større end 100 m² og terrænet skråner med en hældning på over 6 grader fra beholderen ned mod søen eller vandløbet. Det vurderes at ejendommen ikke er omfattet af kravet, da afstanden til vandløb er større end 100 meter.

Vandboringen 107489 (markeret med v på kortet ovenfor) syd for staldanlægget er ifølge tilsynsrapporten ikke i brug. Ansøger vil modtage brev om, at boringen skal sløjfes.

3. Landskabelige værdier

Der ændres ikke på ejendommens udseende eller placering i landskabet. Omlægningen vurderes derfor ikke at påvirke de landskabelige værdier.

4. Staldlugtemission

Der søges om 18 ammekøer med opdræt, i alt 24,2 DE.

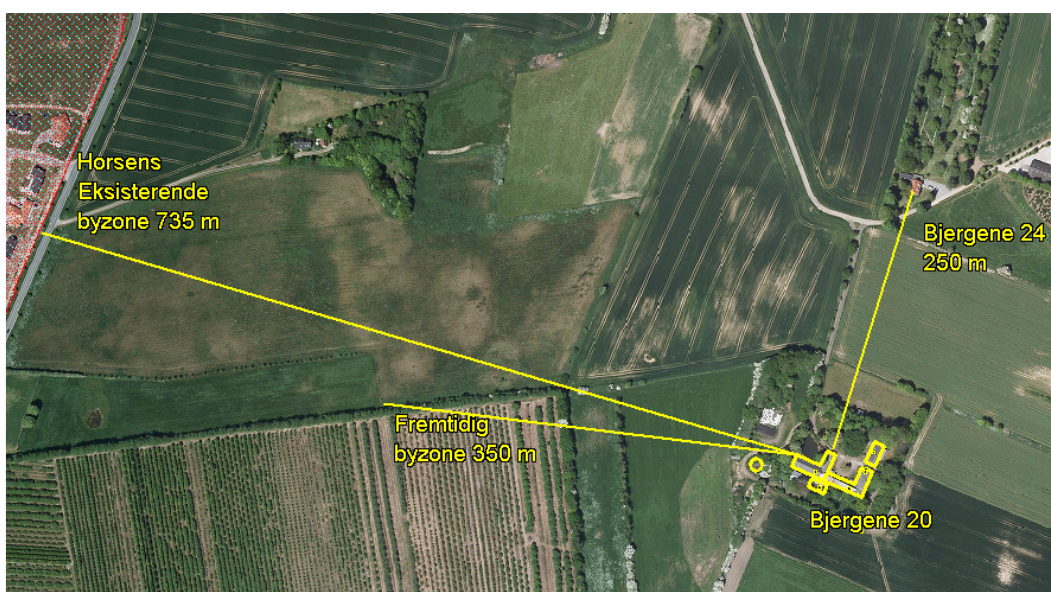
I ansøgningssystemet er placeringen af hhv. nabobeboelse, samlet bebyggelse og byzone angivet. Derefter har husdyrgodkendelse foretaget en opmåling af afstandene.

Afstanden fra lugtcentrum af kvægproduktionen til nærmeste nabobeboelse (Bjergene 24) er 250 meter. Geneafstanden for enkeltbolig i landzone er beregnet til 10,5 meter jf. den nye lugtvejledning (beregning efter FMK-vejledningen giver lavere værdi.)

Der er 735 m til eksisterende byzone (Horsens) og 350 meter til fremtidig byzone, geneafstanden hertil er 33 m. Nærmeste samlede bebyggelse er lig med Horsens byzone.

Lugtens udbredelse i nærområdet afhænger bl.a. af antal og typer af husdyr, staldsystem og husdyrbrugets placering i forhold til hyppigste vindretning. Der beregnes antal lugtenheder ud fra det gennemsnitlige kg dyr på stald på en varm sommerdag (maksimal belastning). Dette omregnes i det digitale ansøgningsssystem til en geneafstand indenfor hvilken der kan forventes væsentlige lugtgener.

Figur 3. Afstande fra lugtcentrum til nærmeste nabo og byzone efter omlægningen

Der er i husdyrgodkendelse.dk lavet lugtberegninger på nudrift til sammenligning med beregning på ansøgt drift. Beregningen viser, at lugtemissionen efter omlægningen vil være væsentligt lavere end den er i nudriften. Omlægningen vil således medføre færre lugtgener for omgivelserne.

5. Gener fra anlægget: Støj støv, fluer, lys, affald mv., risikoprodukter

Staldene har både naturlig og mekanisk ventilation. Den mekaniske ventilation bruges stort set ikke, da dyrene er ude om sommeren.

Fluebekæmpelse i staldene sker ved hyppig udmugning og fluegift ved dybstrøelsen. Der udmuges i bindestalden hver dag og ved de dyr der går i strøelse ca. hver 14. dag. Alt køres på møddingspladsen. Der bruges ikke markstak.

Rottebekæmpelse i staldene sker med hjælp fra kommunen.

Der holdes generelt en god hygiejne i staldene, i foderladen og ved siloerne så tiltrækningen af rotter og mus samt mulighederne for udklækning af fluelarver minimeres.

Transport til og fra ejendommen er meget sparsom. Der køres husdyrgødning ud en gang årligt og der leveres kun lidt foder til ejendommen.

Der er en olietank på ejendommen. Tanken er på 1.200 ltr. og er opstillet i 2010, den står udendørs ud for værkstedet og anvendes til dieselolie.

Maskinstation står for sprøjtning af marker og der opbevares ikke kemikalier på ejendommen.

Olie- og andet affald afleveres på Horsens Genbrugsplads.

Kommunens vurdering

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.), som skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende. Bemærk at retningslinjerne fra Statens Skadedyrlaboratorium opdateres 1 gang årligt. Der er ikke stillet særlige krav til rottebekæmpelse idet det reguleres af anden lovgivning.

Der er ikke stillet særlige vilkår til opbevaring af animalsk affald, idet dette reguleres af anden lovgivning. Disse regler medfører bl.a. at animalsk affald, herunder døde dyr, skal bortskaffes til autoriseret destruktionsanstalt. Indtil afhentning skal de opbevares i container eller overdækket på en dertil indrettet afskærmet plads, hvor dyrene ikke er synlige fra vejen og således, at der ikke opstår uhygiejniske forhold.

De generelle krav vedr. støj som findes til virksomheder i landzone forventes at være overholdt. Sammenholdt med ejendommens placering vurderes det ikke at være nødvendig med specielle tiltag for at sikre omkringboende mod støj gener.

Støj fra transport vil primært komme fra lastbiler med levering af foder og afhentning af døde dyr. Herudover vil der være transporter ved udbringning af dybstrøelse til markerne, som alle ligger umiddelbart omkring ejendommens bygninger.

Afstanden til nærmeste nabo er 250 meter. På baggrund af afstanden til naboerne vurderes det, at der ikke vil være væsentlige støjgener fra ejendommen. Det vurderes desuden at naboerne ikke der vil opleve gener fra transport.

Der gøres opmærksom, at kemikalier skal opbevares forsvarligt. Der findes ikke specifikke regler for opbevaring af bekæmpelsesmidler på landbrugsbedrifter, dog er der regler for mærkning og aflåsning ved opbevaring af kemikalier. Midlerne skal opbevares, så der ikke er risiko for at jord, vandmiljø og grundvand bliver forurenede. I praksis betyder det, at der ikke må være afløb, med mindre det fører til en opsamlingsbeholder. Spild må derfor opsamles med f.eks. kattegrus eller savsmuld. Rengøring kan ske ved at sprede fugtigt savsmuld, som efterfølgende fejes sammen. Der bør være en kant ved indgangen, således at gulvet kan fungere som reservoir, hvis der sker lækage af dunke.

6. Påvirkning af naturområder med ammoniak (anlæg og arealer)

Beregninger i IT-ansøgningen, skema 22512 viser, at ammoniakfordampningen fra stalde og gødningsoptbevaringsanlæg på Bjergene 20 er 243 kg kvælstof pr. år i nudriften. Den ansøgte produktion vil resultere i en ammoniakfordampning på 133 kg kvælstof pr. år.

Projektet medfører således en reduktion i ammoniakfordampningen på 110 kg kvælstof pr. år.

Naturområder omfattet af Husdyrloven - § 7-natur

Husdyrloven yder en særlig beskyttelse af visse udvalgte kvælstoffølsomme naturtyper (§ 7-områder).

Der må ikke ske etableringer, udvidelser eller ændringer af husdyrbrug under 75 DE i en afstand op til 300 m (Bufferzone I) fra de naturområder, der er omfattet af lovens § 7. Dette krav er opfyldt, idet der er mere end 3 km til nærmeste naturområde omfattet af husdyrlovens § 7 (overdrev på Vorsø Kalv).

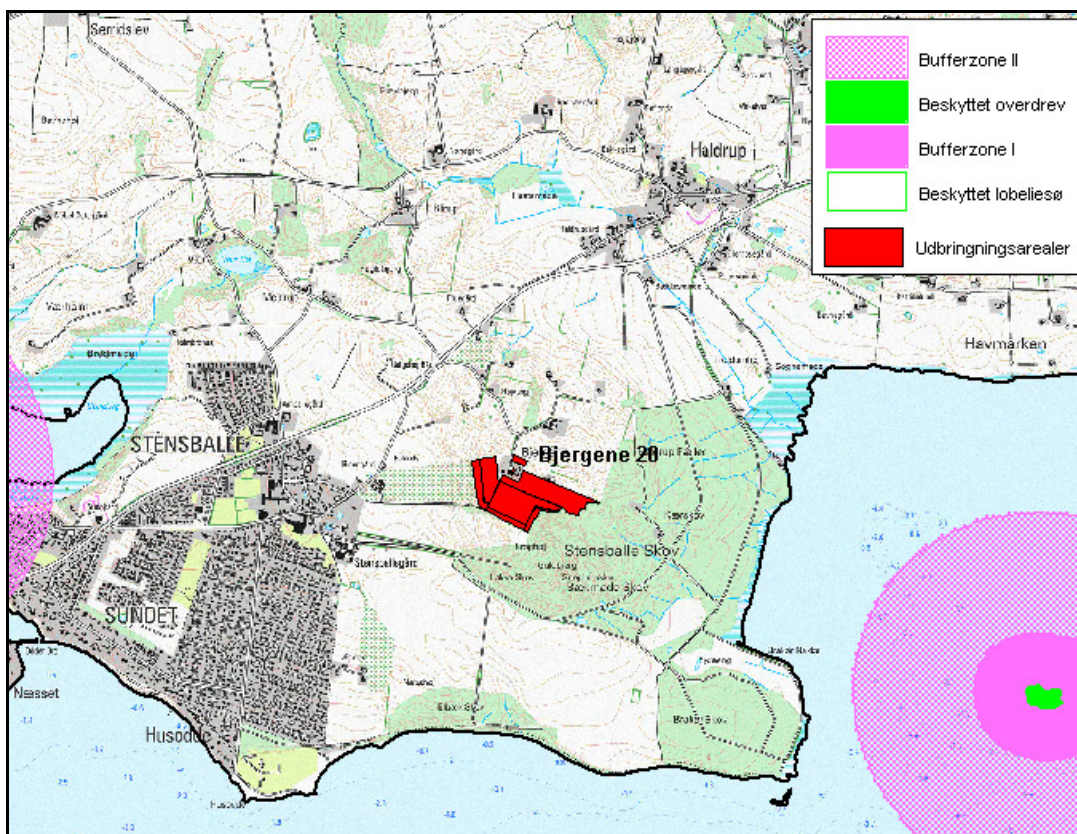

Fig. 4. Anlægget og udbringningsarealernes placering i forhold til natur beskyttet af § 7 i Husdyrloven.

Ingen af ejendommens udbringningsarealer ligger indenfor 1.000 meter fra natur beskyttet af husdyrlovens § 7. Horsens Kommune vurderer, at overdrevet p.g.a. afstanden og den begrænsede ammoniakemission fra anlægget ikke bliver påvirket af anlæggets drift eller udbringning på arealerne og der stilles derfor ikke yderligere vilkår.

Naturbeskyttelseslovens § 3

Området er generelt præget af et større fredskovs område syd og øst for ejendommen (Stensballe Skov) og en nyanlagt golfbane syd for ejendommen. Der er indenfor 1.000 meter fra stalden registreret 8 beskyttede søer/vandhuller. Den ene af disse søer er beliggende ganske tæt på ejendommens anlæg (se fig. 2).

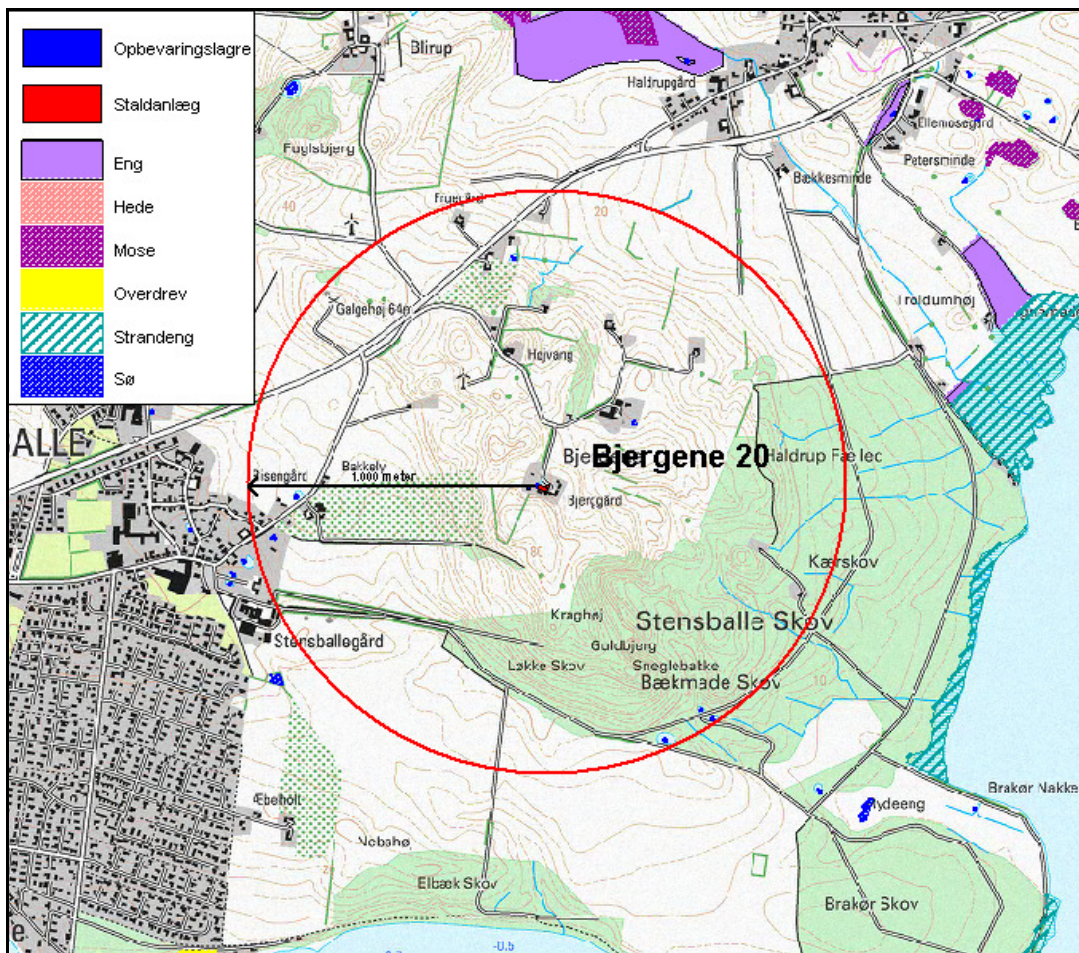

Fig. 5. Natur beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 inden for 1.000 m omkring staldanlægget.

Fig. 6. 2 nyanlagte søer på golfbanen indenfor 1.000 meter fra ejendommens anlæg.

Derudover findes 2 søer på golfbanen, der er anlagt i perioden fra 2006 til 2008 og i dag er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 selvom de ikke er registreret. De fleste af søerne er ikke besigtiget, men Horsens Kommune vurderer på baggrund af luftfoto, at ingen af søerne er næringsstoffølsomme. For en enkelt af søerne findes gamle besigtigelsesdata (fra 1980 som understøtter tolkningen af luftfotos. Søen beskrives her som skovdam omgivet af skov på tre sider og åben mod syd. Omkring søen er der registreret en lang række typiske planter for næringsrige moser bl.a. stor nælde, bittersød natskygge, lyse-siv, rød-el, mose-bunke, alm. fredløs, knæbøjet rævehale og kær-galtetand.

Horsens Kommune vurderer derfor, at driften af anlægget ikke påvirker naturområderne i områderne negativt.

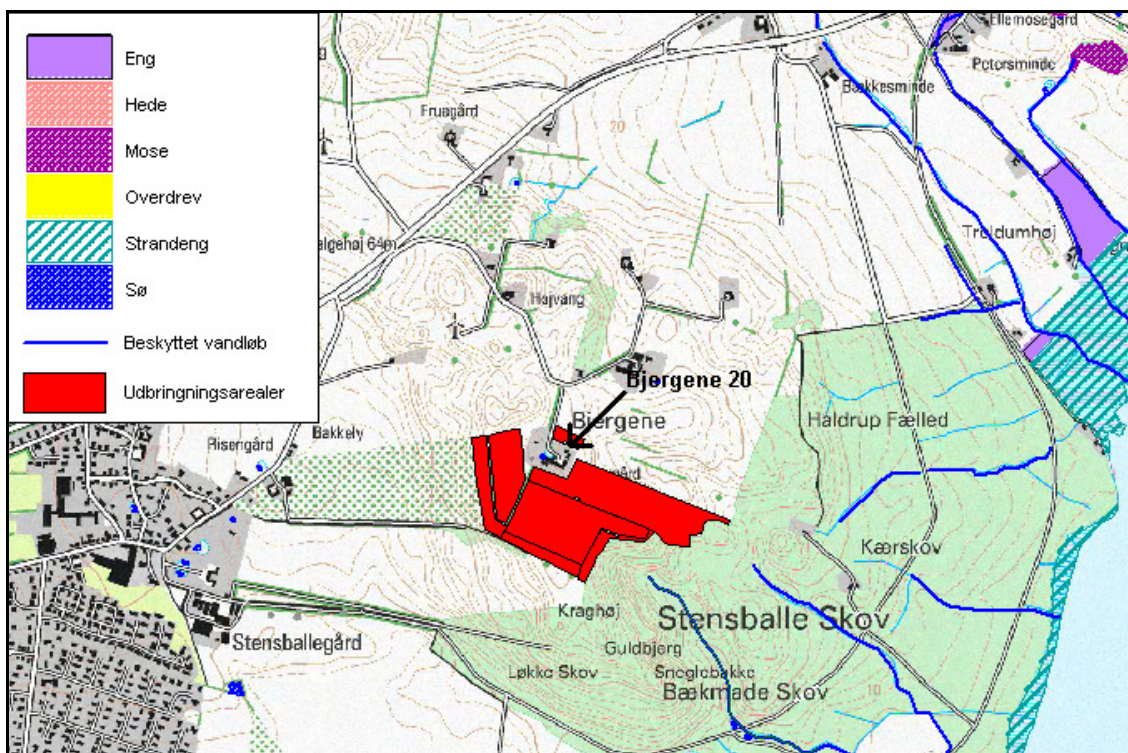

Fig. 7. Udbringningsarealernes beliggenhed i forhold til natur beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3

Der er ikke beskyttet natur, der grænser til udbringningsarealerne. Horsens Kommune vurderer derfor, at udbringning af husdyrgødning ikke påvirker beskyttet natur omkring arealerne og der stilles derfor ikke vilkår.

Vandløb og lavbundsarealer

Der findes ingen vandløb i nærheden af anlægget eller grænsende til udbringningsarealerne. Der er ingen lavbundsarealer på udbringningsarealerne.

Natura 2000

Der er 1,3 km fra ejendommens anlæg til nærmeste naturområde indenfor internationalt naturbeskyttelsesområde (Natura 2000 område nr. 56 med EF-habitatområde nr. 52, Horsens Fjord, havet øst for og Endelave, EF-

fuglebeskyttelsesområder nr. 36, Horsens Fjord og Endelave og Ramsarområde nr. 13, Horsens Fjord og Endelave).

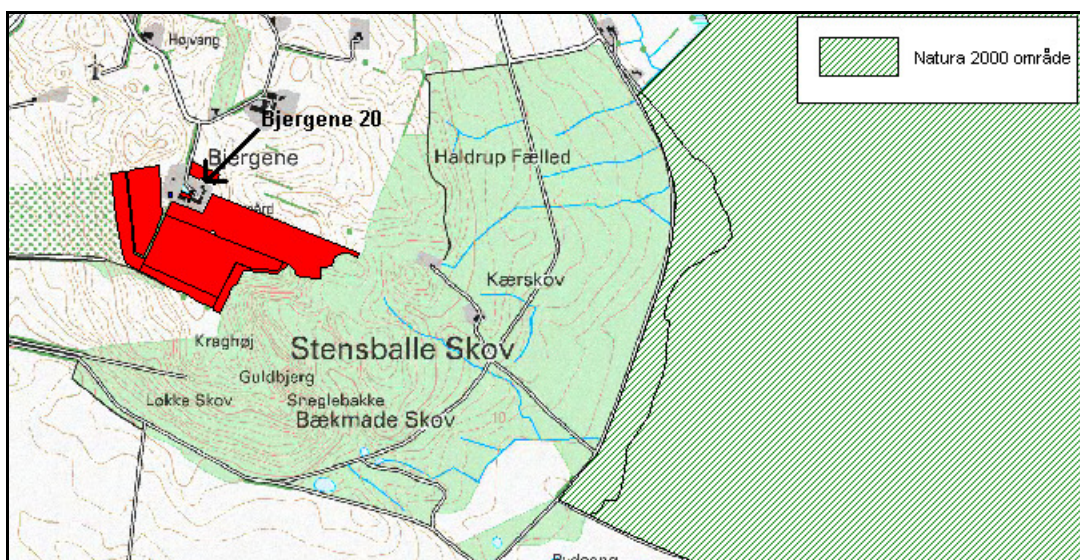

Fig. 8. Beliggenhed af Natura 2000 området i forhold til staldanlægget og udbringningsarealerne

De prioriterede naturtyper på udpegningsgrundlaget er kystlaguner og strandsøer, stabile kystklitter med urteagtig vegetation, artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund, skovbevoksede tørvemoser og elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld. Ingen af ejendommens udbringningsarealer ligger indenfor Natura 2000 områder. Nærmeste udbringningsareal ligger ca. 900 meter fra Natura 2000 området.

Horsens Kommune vurderer på baggrund af den lave ammoniak-emission fra anlægget og det at der ikke ligger ammoniakfølsom natur indenfor ca. 3 km fra ejendommens anlæg, at udpegningsgrundlaget for Natura 2000 område ikke bliver påvirket ved den ansøgte drift. Horsens Kommune vurderer ligeledes, at udbringning af husdyrgødning ca. 900 meter fra Natura 2000 området ikke påvirker områdets udpegningsgrundlag. Der stilles ikke vilkår.

Bilag IV arter

Der er i samme kvadrat som staldanlægget på Bjergene 20 potentiel forekomst af følgende bilag IV arter: Stor vandsalamander, spidssnudet frø, markfirben, dværgflagermus, troldflagermus, brunflagermus, vandflagermus, sydflagermus og odder.

Da der ikke fældes gamle træer eller fjernes bygninger vurderes det, at ingen yngle- og rastesteder for flagermus påvirkes.

Idet det ovenfor er vurderet, at de nærliggende naturområder ikke i væsentlig grad vil påvirkes af driften på ejendommen Bjergene 20, vurderes det ligeledes, at ingen yngle- eller rasteområder for øvrige bilag IV arter beskadiges.

National beskyttelse af arter af planter og dyr

Foruden den internationale artsbeskyttelse (bilag IV) er flere andre arter beskyttet af en national artsfredning jf. Artsfredningsbekendtgørelsen².

Der er ikke kendskab til registreringer af fredede arter indenfor 1.500 meter fra ejendommen.

Biodiversitet – Den danske Rødliste – Den danske Gulliste

Danmark har jf. Biodiversitetskonventionen forpligtet sig til at standse tabet af biologisk mangfoldighed. Arter, som er forsvundet fra Danmark eller truet af udryddelse, er registreret på Den danske Rødliste. Horsens Kommune gør en særlig indsats for at forbedre levevilkårene for disse arter, så de sikres mod udryddelse og tilbagegang. Den danske Gulliste er en registrering af de arter som Danmark har et særligt ansvar overfor.

Der er ikke kendskab til forekomster af rød- eller gullistede arter indenfor 1.500 meter fra anlægget på adresse.

Det kan ikke udelukkes, at flere vandhuller i området kan være yngle- eller rastested for spidssnuet frø og/eller stor vandsalamander (begge opført på bilag IV), som findes udbredt over det meste af landet og yngler i mange slags vådområder og vandhuller af forskellig type og størrelse.

Der er dog ikke konkret kendskab til at beskyttede arter findes her, men det kan ikke udelukkes at vandhuller, levende hegn, enkeltstående træer eller diger i området kan udgøre et potentielt levesteder for f.eks. flagermus, markfirben eller andre arter af planter og dyr som er omfattet af habitatbekendtgørelsens artsbeskyttelse, er fredede, sjældne eller truede.

Da der ikke nedrives gamle bygninger eller fældes levende hegn eller enkeltstående træer vurderes en eventuel bestand af flagermus i området ikke at blive påvirket af det ansøgte projekt. Da det ansøgte ikke vurderes at ville medføre tilstandsændringer i de omkringliggende naturområder, vil de egnede levesteder for beskyttede arter ikke blive indskrænket eller forringet ligesom fødegrundlaget ikke vil påvirkes. Horsens Kommune vurderer derfor at projektet kan realiseres under hensyntagen til naturbeskyttelsesinteresserne i området.

Andet

Arealet, hvor anlægget og udbringningsarealerne er placeret, er ikke omfattet af en arealfredning. Hverken anlægget eller udbringningsarealerne ligger indenfor 100 meter fra et fredet fortidsminde og der findes ingen beskyttede diger på arealerne.

Beskrivelse af ejendommens udbringningsarealer

Der indgår i tilladelsen 14,5 ha udbringningsareal til husdyrgødning, som fremgår af kortet herunder. Ejendommens samlede areal er på 27 ha. Idet det ikke er alle arealer indenfor CVR nr. 76523010, der skal modtage husdyrgødning, er der stillet vilkår om, at gødningen kun må udspredes på de vurderede arealer. Såfremt der ønskes udbragt husdyrgødning fra den ansøgte produktion på andre arealer end de der fremgår af denne tilladelse, skal dette anmeldes til kommunen forud for anvendelsen.

² Bekendtgørelse nr. 901 af 11. juli 2007 om fredning af visse dyre- og plantearter mv., indfangning af og handel med vildt og pleje af tilskadekommet vildt.

Figur 9. Ejendommens udspretningsarealer

Alle udbringningsarealer er ejede og der indgår ikke forpagtede eller aftalearealer. Der er således ikke behov for at vurdere om udbringningen af husdyrgødning udløser krav om godkendelse af tredjemands arealer.

Udspretningsarealerne er JB 4 og JB 6, de er ikke drænedede og dyrkes jf. ansøgningen med et K8 sædskifte (kvægbrugssædskifte).

Navn	Ha	Drænet	Jordbundstype	Vandet	Sædskifte
3-0	5,05 Ha	Nej	JB 4	Nej	K8
4-0	4,58 Ha	Nej	JB 4	Nej	K8
4-1	0,71 Ha	Nej	JB 4	Nej	K8
5-1	1,97 Ha	Nej	JB 4	Nej	K8
5-0	1,19 Ha	Nej	JB 6	Nej	K8
9-1	0,30 Ha	Nej	JB 6	Nej	K8
9-0	0,56 Ha	Nej	JB 4	Nej	K8
Total	14,36 Ha				

Sædskiftet består af 15 % vårkorn, 5 % lovpligtige efterafgrøder, 5 % vinterkorn, 50 % sædskifte-kløvergræs el. vedvarende græs og 25 % helsæd + majs.

Idet sædskiftet er anvendt som virkemiddel for at overholde beskyttelsesniveauet for nitrat til overfladevand fastholdes dette i et vilkår. Med dette virkemiddel bliver udvaskningen 49,3 kg N/ha og kommer derved under 51,9 kg N/ha, som er den maksimalt tilladte udvaskning fra arealerne.

Ingen af udbringningsarealerne er registreret som lavbund.

Horsens Fjord

Alle udbringningsarealer afvander til Horsens Inderjord.

Horsens Fjord er i Vejle Amts Regionplan 2005 målsat med en generel målsætning, hvilket betyder, at fjorden skal have et naturligt og alsidigt plante- og dyreliv, der kun er svagt påvirket af menneskelig aktivitet.

Basisanalysens risikoanalyse (udarbejdet af Vejle Amt) viser at Horsens Fjord er i risiko for ikke at opfylde miljømålet i 2015. Årsagen hertil er bl.a. en for stor tilførsel af næringsstoffer (kvælstof og fosfor) fra land.

Indtil de endelige Vand- og naturplaner for Horsens Fjord offentliggøres er regionplanens målsætninger fortsat gældende.

I den yderste del af Horsens Fjord (øst for en linje fra Brakør i nord til Borres Knob i syd) har staten udpeget habitatområde nr. 52 "Horsens Fjord, havet øst for og Endelave". Området indgår ligesom alle andre habitatområder i Natura 2000-netværket. I oplandet til dette område, er der jf. Miljøstyrelsens kortværk udlagt nitrat- og fosforklasser.

Udpegningsgrundlaget for området er pr. januar 2010:

- 1364** Gråsæl (*Halichoerus grypus*)
- 1365** Spættet sæl (*Phoca vitulina*)
- 1110** Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand
- 1140** Mudder- og sandflader blottet ved ebbe
- 1150** * Kystlaguner og strandsøer
- 1160** Større lavvandede bugter og vige
- 1170** Rev
- 1220** Flerårig vegetation på stenede strande
- 1310** Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand
- 1330** Strandenge
- 2130** * Stabile kystklitter med urteagtig vegetation (grå klit og grønsværklit)
- 3140** Kalkrige søer og vandhuller med kransålalger
- 3160** Brunvandede søer og vandhuller

Flere af ovennævnte marine naturtyper er karakteriseret ved artsrige bundfauna- og plantesamfund. Næringsstofftilførslen til fjorden er afgørende for produktionen af mikroskopiske alger, idet en tilledning af N og P resulterer i planktonalgeproduktion, med uklart vand til følge. Når vandet er uklart vil mindre mængder af lys nå bunden. Bundlevende/bundfæstede makroalger (tang) samt ålegræs påvirkes negativt når lysmængden ved bunden reduceres. En øget planktonalgeproduktion vil ligeledes øge risikoen for iltsvind samt styrken af eventuelle iltsvindsforekomster, hvilket har en meget skadelig effekt på bundlevende dyr.

For landbrugsarealer der afvander til Natura 2000- vandområder, stilles i husdyrloven krav om et lavere husdyrtryk pr. ha end de generelle harmoniregler ellers giver mulighed for. Kravet er fastsat ud fra kvælstofreduktionspotentialen i det konkrete opland samt en vurdering af recipientens sårbarhed overfor eutrofiering.

7. Påvirkning af overfladevand - nitrat (udbringningsarealer)

Ved den nuværende produktion udbringes der 3.204 kg N i form af husdyrgødning på udbringningsarealerne, mens der ved den ansøgte produktion udbringes 2.073 kg N. Der sker således en årlig reduktion på 1.131 kg af den udbragte kvælstofmængde i form af husdyrgødning i oplandet til Horsens Fjord.

Reguleringen af udvaskning af kvælstof til overfladevand sker gennem Miljøstyrelsens udpegede områder med reduceret kapacitet til nitratreduktion, bl.a. Horsens Yderfjord.

En stor del af udbringningsarealerne er udpeget af Miljøstyrelsen som værende meget sårbare overfor kvælstof, idet 10,24 ha ifølge det digitale ansøgningssystem er udpeget som nitratklasse III.

Navn	N-kl.0(ha)	N-kl.1(ha)	N-kl.2(ha)	N-kl.3(ha)
3,0	0,00	0,00	0,00	5,05
4-0	1,41	0,00	0,00	3,17
4-1	0,53	0,00	0,00	0,18
5-1	0,97	0,00	0,00	0,99
5-0	1,19	0,00	0,00	0,00
9-1	0,00	0,00	0,00	0,30
9-0	0,00	0,00	0,00	0,56
Total	4,10	0,00	0,00	10,24

Figur 10. Udspretningsarealernes status i forhold til sårbar recipient

Horsens Kommune er derudover efter reglerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, jf. bekendtgørelsens § 11 stk. 2 – 6 og habitatbekendtgørelsen forpligtet til at undersøge, om projektet, herunder nitratudvaskningen, kan have en skadesvirkning på naturtyper på udpegningsgrundlaget i Natura 2000-områder.

Miljøstyrelsen har i 2010 udarbejdet en digital vejledning, som lægger et objektive kriterium til grund for vurderingen af, om det kan udelukkes, at et husdyrprojekt, når det overholder det fastlagte beskyttelsesniveau for nitratudvaskningen til overfladevande (nitratklasserne), kan have en skadesvirkning på et Natura 2000-vandområde som følge af nitratudvaskningen.

Kriteriet omfatter to dele. Afskæringskriteriets pkt. 1 omfatter en vurdering af, om det ansøgte i kumulation med andre planer og projekter vil kunne have en skadevirkning. Afskæringskriteriets pkt. 2A / 2B omfatter en vurdering af, om det ansøgte i sig selv vil kunne have en skadevirkning.

Afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter

Pkt. 1: Antal dyreenheder (DE) i det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, har ikke været stigende siden 1. januar 2007. Hvis der er andre kilder til nitratudvaskning, fx ny bebyggelse end den samlede husdyrproduktion, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette inddrages i vurderingen således, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end den samlede husdyrproduktion kan medføre et skærpet krav i godkendelsen, der modsvarer miljøeffekten af den øgede nitratudvaskning i det aktuelle opland. Gennemførte initiativer, fx etablering af vådområder, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, kan ikke anvendes til at tillade et øget dyretryk i det aktuelle opland.

Afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i sig selv

Pkt. 2A: Nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 5 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, dog således, at

Pkt. 2B: nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 1

pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er et meget lidt eutrofieret vandområde.

Når et projekt overholder begge afskæringskriterier nævnt ovenfor forudsættes det, at der ikke vil være en skadevirkning.

Falder projektet for den ene eller den anden del (som beskrevet ovenfor) - eller begge dele skal kommunerne som udgangspunkt give afslag på det ansøgte projekt, jf. dog nedenstående. Afskæringskriterierne er udarbejdet i samarbejde med Kammeradvokaten, som har udtalt, at vurderingen er i overensstemmelse med habitatdirektivet. Natur- og Miljøklagenævnet har i afgørelser i efteråret 2010 henvist til vejledningen, hvorfor Horsens Kommune har valgt at følge metoden i vejledningen.

Er antal dyreenheder (DE) således stigende i det aktuelle opland (inkl. det ansøgte), og beregninger viser, at det ansøgte herefter vil øge kvælstofudvaskningen, uanset, at den enkelte ansøgning overholder det fastlagte beskyttelsesniveau for nitratudvaskningen til overfladevande, vil det ansøgte medføre en øget udvaskning. Det vil i givet fald betyde, at det ansøgte i kumulation med andre husdyrbrug kan have en skadevirkning, og det ansøgte kan derfor ikke godkendes.

Ved opgørelsen af udviklingen af antal dyreenheder i et opland anvendes de landsdækkende data vedrørende den generelle udvikling i husdyrholdet sammenholdt med kommunernes egne oplysninger om ophørte husdyrbrug og de meddelte tilladelser/miljøgodkendelser, som stadig kan udnyttes inden for 2-3 års fristen.

For at hjælpe kommunerne med vurdering af om dyretrykket i de enkelte oplande er stigende har Miljøstyrelsen i marts 2011 udgivet en samlet opgørelse af dyretrykket fordelt på 143 del-oplande i hele Danmark. Opgørelsen viser udviklingen i antallet af husdyreenheder i de enkelte vandoplande for årene 2007 til og med 2010. Kortet opdateres årligt.

For oplandet til Horsens Fjord ses følgende: 2007 (35.038 DE), 2008 (32.926 DE), 2009 (31.602 DE), 2010 (30.889 DE). Ved lineær regression fremkommer dermed et gennemsnitligt årligt fald på 1.377 DE/år, se bilag 1.

Idet antallet af producerede dyreenheder er reduceret siden 2007 vurderer Horsens Kommune at pkt. 1 i afskæringskriteriet er opfyldt.

Kommunen skal herefter vurdere, om der er endnu uudnyttede godkendelser og tilladelser, som i praksis kan medføre at antallet af DE i oplandet reelt kan være stigende. En stigende tendens i oplandet til Horsens Inderfjord ville forudsætte, at der skulle være uudnyttede godkendelser og tilladelser svarende til mere end 4.600 DE. Horsens Kommune vurderer ikke, at det er sandsynligt, at der indenfor det samlede opland til Horsens Inderfjord er meddelt tilladelse og godkendelse til samlede udvidelser i den størrelsesorden, se bilag 1.

Kommunen skal herefter opgøre, om der kan være bidrag fra andre kilder, som skal inddrages i vurderingen. Horsens Kommune har ikke kendskab til ændringer i andre kilder, som skulle medføre, at vurderingen ville være anderledes. Det er derfor Horsens Kommunes vurdering at pkt. 1 er opfyldt.

Ifølge baggrundsmateriale til Vandplanen, Bilag 5, *Fastlæggelse af referenceforhold og miljømål samt beregning af indsatsbehov for de marine områder*, tilhører Horsens Fjord gruppen *fjorde og øvrige lukkede kystvande*. Horsens Kommune vurderer derfor, at afskæringskriteriet for nitratudvaskning skal beregnes efter pkt. 2B og bidraget fra husdyrbruget altså være under 1 %.

I forhold til pkt. 2B, skal kommunen foretage en vurdering af, om projektets kvælstofudvaskning udgør en væsentlig påvirkning af det delopland, som arealerne afvander til, set i forhold til den samlede kvælstofudvaskning til deloplandet. Kriteriet for om en udvaskning vurderes som væsentlig og dermed kan have en skadevirkning på overfladevandet er, at nitratudvaskningen skal være mindre end 1 % af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført.

Arealerne ligger alle i delvandopland nr. 127 "Horsens Inderfjord" jf. Vandplanen. Det samlede deloplandsareal er på 490,9 km². Det kan estimeres, at der årligt udvaskes ca. 936,5 tons N/år og dermed også beregnes at en udledning af kvælstof på 1 % (jf. miljøstyrelsens vejledning) vil svare til ca. 9,4 tons N/år. Dette er meget mere end de ca. 2 tons kvælstof, der årligt udbringes fra den ansøgte husdyrproduktion og meget mere end de ca. 186 kg N, som i alt udvaskes fra arealerne pga. tilførsel af husdyr- og handelsgødning (udregnet ved at anvende den reelle udvaskning, som fremgår af den fiktive ansøgning på 49,3 kg N/ha og gange dette med de 14,5 ha dyrket areal og gange dette med den mængde kvælstof, der ikke når at blive reduceret inden det ender i Horsens Fjord, svarende til 26 %).

Med baggrund i ovenstående beregning er det Horsens Kommunes vurdering, at der ikke er en væsentlig påvirkning af Horsens Inderfjord.

8. Påvirkning af overfladevand - fosfor (udbringningsarealer)

Alle bedriftens udbringningsarealer ligger indenfor oplandet til Horsens Inderfjord.

Ved den nuværende produktion udbringes der totalt 606 kg P på udbringningsarealerne, mens der ved den ansøgte produktion udbringes 298 kg P. Der sker således en årlig reduktion på 308 kg af den udbragte fosfor.

Der er i ansøgningen redegjort for, at der som et gennemsnit for alle arealer tilføres 20,8 kg P/ha pr. år. Med de anvendte sædskifter fraføres der i gennemsnit 25,6 kg P/ha med afgrøden. Der er dermed et gennemsnitligt underskud på 4,8 kg P/ha på alle udbringningsarealer.

Ifølge husdyrloven skal der ved tilladelse til husdyrbrug tages særligt hensyn til arealer i oplande til fosforsårbare overfladevandsområder indenfor internationale naturbeskyttelsesområder.

Af de 14,5 ha udbringningsareal er ca. 10 ha udpeget af miljøstyrelsen som fosfor-klasse 1, ca. 3 ha som fosforklasse 1 og under 1 ha som fosforklasse 3.

Med et gennemsnitligt underskud på 4,8 kg P pr. år vurderes den ansøgte produktion ikke at ville påvirke Horsens Fjord væsentligt.

Det er kommunens vurdering, at der skal stilles vilkår, som sikrer, at forudsætningen for ansøgningen fastholdes, men at der ikke skal stilles vilkår, som er strengere end at der fremadrettet er balance mellem tilførsel og fraførsel af fosfor. Der er stillet et vilkår, som sikrer, at dette overholdes og kan dokumenteres.

9. Påvirkning af grundvand (udbringningsarealer)

Ifølge husdyrloven skal der ved tilladelse til husdyrbrug tages særligt hensyn til arealer der er udpeget som nitratfølsomme indvindingsområder.

Ingen af bedriftens udbringningsarealer ligger indenfor nitratfølsomme indvindingsområder.

10. Partshøring og offentlighed

Det er vurderet at sagen ikke skal i høring hos naboerne, da det skønnes at det ansøgte er af underordnet betydning for naboerne, jf. § 56 stk. 2 i husdyrloven.

11. Bedst tilgængelige teknik

Da husdyrbruget forudsættes at overholde den til enhver tid gældende husdyrgødningsbekendtgørelse, og da der ikke er særlige forhold, der gør sig gældende vurderes den generelle regulering m.h.t. staldindretning og gødningshåndtering at være tilstrækkelig.

12. Resumé og konklusion

Der er foretaget en vurdering af ansøgt omlægning af husdyrholdet fra 23 malkekøer med opdræt svarende til 38 DE til 18 ammekøer med opdræt svarende til 24,2 DE.

Udvidelsen kræver tilladelse efter § 10 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

På baggrund af miljøvurderingen og de foreslåede vilkår er det kommunens vurdering, at det ansøgte vil kunne gennemføres i overensstemmelse med § 19 og § 27 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Bilag: Udvikling i antal dyreenheder

UDVIKLING I ANTAL DYREENHEDER

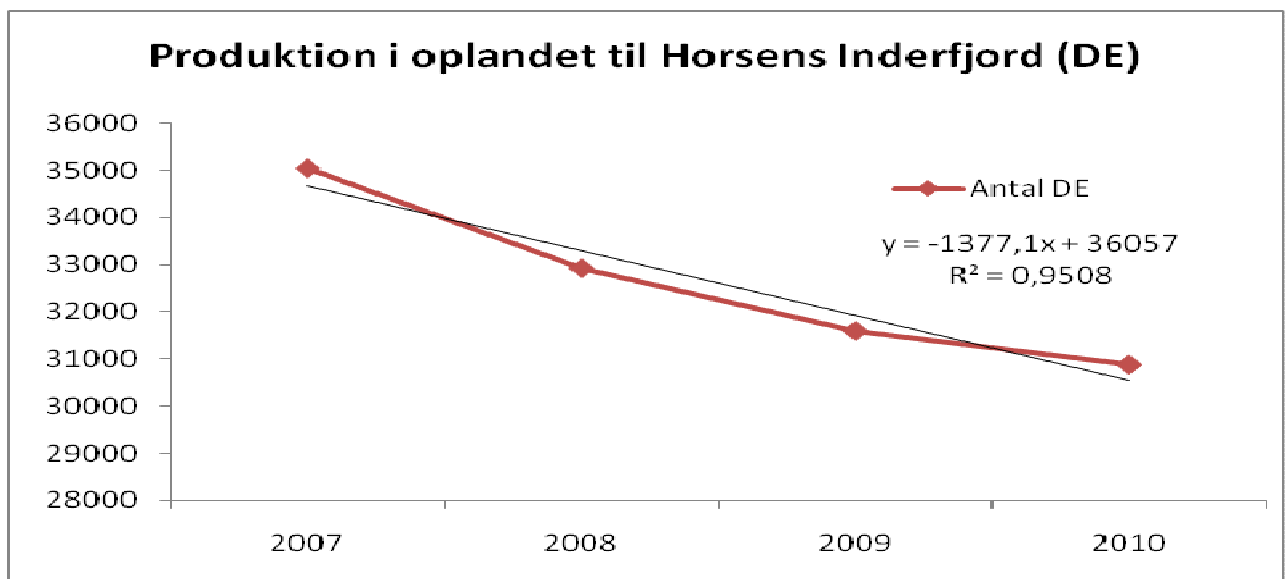
Udvikling i antal DE (produktion) indenfor oplandet til Horsens Inderfjord

Til brug for vurdering af udviklingen i antal DE i oplandet til kystvandoplandet Horsens Inderfjord fra 2007 og frem anvendes data for husdyrproduktionen (CHR-data) fra Statsforvaltningens hjemmeside (<http://www.jordbrugsanalyser.dk/webgis/kort.htm>).

Heraf fremgår følgende:

År	Antal DE
2007	35.038
2008	32.926
2009	31.602
2010	30.889

For at beskrive udviklingen i perioden 2007-2010 anvendes lineær regression på data for de 4 tilgængelige år. Det giver følgende resultat:

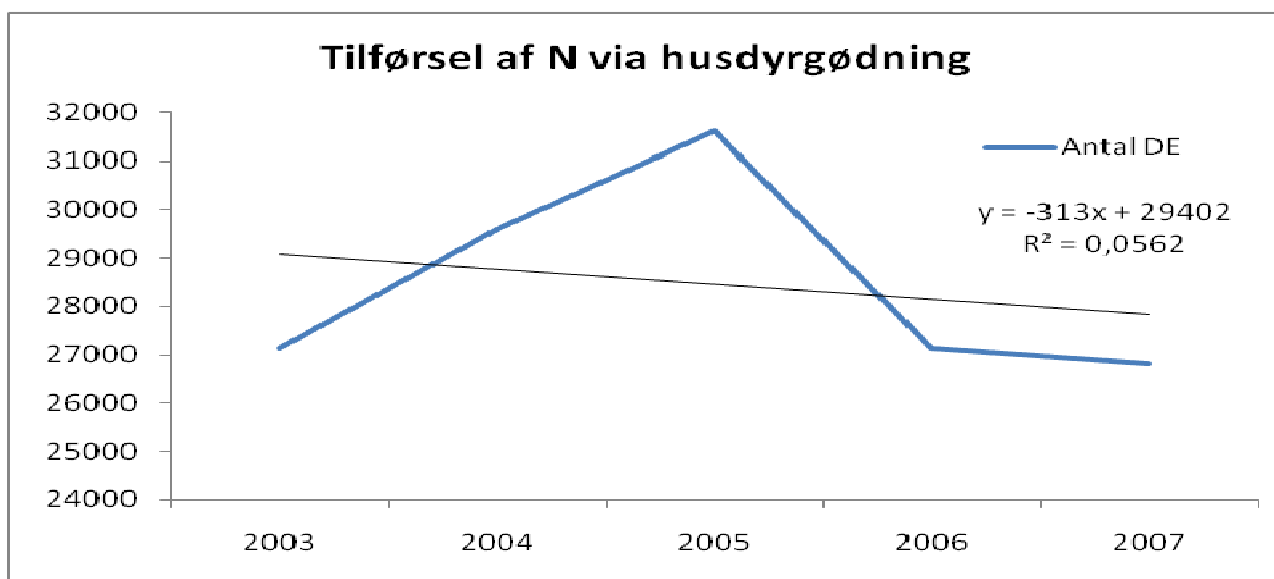
Der har dermed været et gennemsnitligt årligt fald på 1.377 DE i det pågældende opland. Der har været et fald i hvert af de på hinanden følgende år og korrelationen er meget god. Ifølge Miljøstyrelsens vurdering kan udviklingen i husdyrproduktionen indenfor oplandet (CHR-data) anvendes som et pålideligt estimat for udviklingen i den tilførte mængde af N og P via husdyrgødning indenfor oplandet. På

den baggrund vurderer Horsens Kommune, at næringsstofbelastningen til Horsens Fjord har været faldende i perioden 2007-2010.

Horsens Kommune har herefter vurderet om der er endnu uudnyttede godkendelser og tilladelser, som i praksis kan medføre, at tilførslen af husdyrgødning i oplandet reelt kan være stigende. En stigende tendens i oplandet til Horsens Inderfjord vil forudsætte, at der skulle være uudnyttede godkendelser og tilladelser svarende til mere end 4.600 DE. Horsens Kommune vurderer ikke, at det er sandsynligt, at der indenfor det samlede opland til Horsens Inderfjord er meddelt tilladelse og godkendelse til samlede udvidelser i den størrelsesorden.

Som supplement til ovenstående data har Horsens Kommune inddraget data fra perioden 2003-2007. Data er leveret af Conterra på foranledning af Horsens Kommune og er udarbejdet ud fra oplysninger i gødningsregnskabet kombineret med oplysninger fra GLR (arealer uden kvælstofnorm er fraregnet). Opgørelsen inkluderer ikke data for udviklingen i opsamling af kvælstof vha. efterafgrøder eller ændret sædskifte.

Som det fremgår af ovenstående figur har der ikke været nogen entydig tendens i perioden (korrelationen er meget svag). Der er dermed ikke indikationer på en stigning i den samlede mængde udbragt kvælstof via husdyrgødning til arealer i oplandet til fjorden i perioden 2003-2007.

Horsens Kommune vurderer derfor samlet, at der i perioden 2007-2010 har været en faldende belastning af Horsens Inderfjord, som følge af faldende husdyrproduktion i området.

Horsens Kommune vurderer i øvrigt, at der ikke har været stigende belastning fra andre diffuse kilder eller punktkilder som f.eks. renseanlæg.